

การผิดนัดชำระหนี้ของครัวเรือน: กรณีศึกษา อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช

The Default of Household Debt: Case Study Phipun District, Nakhon Si Thammarat Province

ทิพย์ญา ภิรมย์^{1*} และ บุษกร ถาวรประสิทธิ์²

Thippahaya Phirom^{1*} and Bussagone Tavonprasith²

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของการผิดนัดชำระหนี้ในครัวเรือน ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการผิดนัดชำระหนี้ของครัวเรือน และศึกษาทัศนคติต่อปัญหาการชำระหนี้ของครัวเรือน ในเขตอำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการศึกษพบว่า ครัวเรือนส่วนใหญ่ที่ผิดนัดชำระหนี้มีจำนวนเงิน และระยะเวลาที่ล่าช้าในการชำระหนี้แตกต่างกัน สำหรับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อจำนวนเงินผิดนัดชำระหนี้ ได้แก่ อาชีพเกษตรกร อาชีพค้าขาย รายจ่าย แหล่งเงินกู้ที่เป็นสถาบันการเงิน และระยะเวลาทำสัญญา ส่วนปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อระยะเวลาที่ล่าช้า ได้แก่ อาชีพเกษตรกร รายจ่าย แหล่งเงินกู้ที่เป็นสถาบันและไม่ใช่สถาบันการเงิน โดยครัวเรือนมีทัศนคติต่อปัญหาการผิดนัดชำระหนี้อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : การผิดนัดชำระหนี้ ครัวเรือน อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช

Abstract

The purpose of this research aimed to study the characteristic of the default, to study the factors influenced to the default, and to study the attitude of the default of household debt. The results found that the amount and the late of due date of default of household debt were different. The factors significantly influenced with amount of default were agricultural, merchant, expenditure, financial institution, and term of contract. The factors significantly related with the late of default were agricultural, expenditure, financial and non-financial institution. Additional, the household had high attitude in the problem of default.

Keywords: Default, Household, Phipun District Nakhon Si Thammarat Province

¹ นิสิตปริญญาตรี สาขาเศรษฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

² อาจารย์, สาขาเศรษฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

*Corresponding author: email: thippahaya_020432@hotmail.com Tel 086 - 2837029

บทนำ

หลังเกิดวิกฤตเศรษฐกิจในปี 2540 ทำให้ประเทศไทยประสบกับภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ ซึ่งเป็นผลมาจากการขาดสภาพคล่องในระบบเศรษฐกิจ ส่งผลต่อฐานะและความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้ที่กู้ยืมเงินจากสถาบันการเงิน ทำให้ลูกหนี้จำนวนมากเริ่มผิคนัดชำระหนี้ และกลายเป็นปัญหาหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non – Performning Loans : NPL) เพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมากอย่างรวดเร็ว การเพิ่มขึ้นของหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ของสถาบันการเงินในช่วงหลังวิกฤตเศรษฐกิจ ส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานของสถาบันการเงินเป็นอย่างมาก จึงทำให้สถาบันการเงินต่าง ๆ เพิ่มความระมัดระวังในการปล่อยสินเชื่อมากขึ้น ซึ่งในการพิจารณาสินเชื่อที่สถาบันการเงินจะคำนึงถึงความเสี่ยงของลูกหนี้ รวมทั้งมูลค่าหลักประกันต้องค้ำประกันเป็นสำคัญ สาเหตุของปัญหาดังกล่าว เกิดจาก 2 ปัจจัยหลัก คือ ปัจจัยภายนอก เป็นปัจจัยที่ไม่สามารถควบคุมได้ ซึ่งสาเหตุเกิดจากการเปลี่ยนแปลงหรือความผันผวนจากภาวะเศรษฐกิจ เช่น เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของระบบอัตราแลกเปลี่ยน การแข่งขันในภาคธุรกิจต่าง ๆ ที่ทวีความรุนแรงขึ้น สำหรับปัจจัยภายในนั้น เกิดจากการที่ผู้ประกอบการจำนวนมากขยายกิจการ โดยการกู้ยืมเงินมาลงทุนในธุรกิจที่ไม่ถนัดและไม่มีความชำนาญ ประกอบกับการขาดกระบวนการติดตามหนี้ที่มีประสิทธิภาพ ปัจจัยเหล่านี้เป็นเหตุให้หน่วยงานของรัฐบาลที่เกี่ยวข้องพยายามหาวิธีทางที่จะแก้ไขปัญหาหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ โดยปรับโครงสร้างหนี้ที่ประสบปัญหา และปรับกลไกการปล่อยสินเชื่อของสถาบันการเงิน เพราะการปล่อยสินเชื่อจากสถาบันการเงิน โดยเฉพาะธนาคารพาณิชย์นับเป็นน้ำมันหล่อลื่นที่วงจรเศรษฐกิจขาดไม่ได้ และเป็นแนวทางหนึ่งที่รัฐบาลนำมาใช้เพื่อแก้ไขปัญหาหนี้เสีย

อำเภอพิปูน เป็นอำเภอหนึ่งในจังหวัดนครศรีธรรมราช ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของจังหวัด มีพื้นที่ทั้งหมด 363.8 ตารางกิโลเมตร ซึ่งสภาพพื้นที่ 2 ใน 3 เป็นภูเขาสูงสลับซับซ้อนและเป็นที่ราบระหว่างหุบเขา มีประชากรทั้งสิ้น 30,269 คน ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพการเกษตร ซึ่งประชาชนประสบปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพ อาทิเช่น ราคาผลผลิตตกต่ำ ขาดที่ดินทำกิน ขาดเงินทุนหมุนเวียนในการประกอบอาชีพ และขาดความรู้ความเข้าใจในการผลิต ส่งผลกระทบต่อรายได้ที่ไม่เพียงพอต่อรายจ่ายในครัวเรือน ทำให้ประชากรในอำเภอพิปูนต้องกู้ยืมเงินจากแหล่งเงินทุนต่างๆ เพื่อนำเงินมาลงทุนในการประกอบอาชีพ และใช้จ่ายในครัวเรือน ด้วยเหตุนี้จึงก่อให้เกิดปัญหาหนี้สินของครัวเรือนขึ้น และปัญหาการผิคนัดชำระหนี้ตามมา เนื่องจากครัวเรือนมีรายจ่ายเพิ่มขึ้น แต่รายได้กลับน้อยลงและไม่มั่นคง ส่งผลปัญหาการผิคนัดชำระหนี้จึงกลายเป็นปัญหาใหญ่ที่สร้างความเสียหายต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยในปัจจุบัน

ดังนั้นในงานวิจัยชิ้นนี้จึงได้ทำการศึกษาสภาพทั่วไปของการผิคนัดชำระหนี้ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการผิคนัดชำระหนี้ และทัศนคติต่อปัญหาการผิคนัดชำระหนี้ของครัวเรือน ในอำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานด้านสินเชื่อของสถาบันการเงินและการกำหนดนโยบายในการแก้ไขปัญหาการผิคนัดชำระหนี้ของครัวเรือนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของการผิคนัดชำระหนี้ในครัวเรือน อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการผิคนัดชำระหนี้ของครัวเรือน อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช
3. เพื่อศึกษาทัศนคติต่อปัญหาการผิคนัดชำระหนี้ของครัวเรือน

สมมติฐานของการวิจัย

1. คริวเรือในเขตอำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช มีการผิมนัดชำระหนี้ซึ่งวัดจาก จำนวนเงินในการผิมนัดชำระหนี้ และระยะเวลาที่ล่าช้าในการผิมนัดชำระหนี้แตกต่างกัน
2. เพศของหัวหน้าคริวเรือ อาชีพของหัวหน้าคริวเรือ สถานภาพของหัวหน้าคริวเรือ อัตราการพึ่งพิงประชากร รายได้ของคริวเรือ รายจ่ายของคริวเรือ แหล่งเงินกู้ และระยะเวลาที่ทำสัญญา เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการผิมนัดชำระหนี้
3. คริวเรือที่ผิมนัดชำระหนี้มีทัศนคติต่อปัญหาการผิมนัดชำระหนี้อยู่ในระดับมาก

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวิธีการศึกษา ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ คริวเรือในอำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 10,048 คริวเรือ ซึ่งสามารถหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ณ ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คริวเรือ
2. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ได้แก่ เพศของหัวหน้าคริวเรือ อาชีพของหัวหน้าคริวเรือ สถานภาพของหัวหน้าคริวเรือ อัตราการพึ่งพิงประชากร รายได้ของคริวเรือ รายจ่ายของคริวเรือ แหล่งเงินกู้ และระยะเวลาที่ทำสัญญา ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ จำนวนเงินในการผิมนัดชำระหนี้ และระยะเวลาที่ล่าช้าในการผิมนัดชำระหนี้
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย งานวิจัยนี้จัดเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) โดยอาศัยข้อมูลปฐมภูมิ ซึ่งได้มาโดยใช้แบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย โดยทำการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sample) สำหรับสถิติที่ใช้ในการประมวลผลใช้ค่าสถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติอนุมาน ได้แก่ ค่าไคสแควร์ สมการถดถอยพหุเชิงซ้อน และการประเมินของอาร์ ลีเคิร์ต (R.Likert)

ผลการศึกษา

ข้อมูลสภาพทั่วไปของการผิมนัดชำระหนี้ในคริวเรือ ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชายคิดเป็นร้อยละ 56.0 ประกอบอาชีพเกษตรกร/ประมง คิดเป็นร้อยละ 68.8 รองลงมา อาชีพรับจ้าง/ค้าขาย คิดเป็นร้อยละ 24.5 มีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 79.0 รองลงมา สถานภาพหย่าร้าง/หม้าย คิดเป็นร้อยละ 16.8 อัตราการพึ่งพิงประชากรส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 0.00 – 0.33 คิดเป็นร้อยละ 54.6 รองลงมา คือ ในช่วง 0.67 – 1.00 คิดเป็นร้อยละ 27.3 รายได้ต่อเดือนของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 5,000 – 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 44.0 รองลงมา คือ รายได้ที่อยู่ในช่วง 10,001 – 15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 32.7 รายจ่ายต่อเดือนของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 5,000 – 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 60.3 รองลงมา คือ รายจ่ายอยู่ในช่วง 10,001 – 15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 24.8 แหล่งเงินกู้ของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นแหล่งเงินกู้ที่ไม่เป็นสถาบันการเงิน คิดเป็นร้อยละ 64.8 รองลงมา คือ แหล่งเงินกู้ที่เป็นสถาบันการเงิน คิดเป็นร้อยละ 33.3 และระยะเวลาที่ทำสัญญาของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 12 – 36 เดือน คิดเป็นร้อยละ 61.6 รองลงมา คือ ระยะเวลาที่ทำสัญญาที่อยู่ในช่วง 37 – 60 เดือน คิดเป็นร้อยละ 31.5

การผิมนัดชำระหนี้ของคริวเรือ จากตาราง 1 ผลการศึกษา พบว่า จำนวนเงินในการผิมนัดชำระหนี้ มีค่า Significance ที่คำนวณได้เท่ากับ 0.000 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าค่านัยสำคัญทางสถิติ 0.05 จึงปฏิเสธสมมติฐานหลัก นั่นคือ จำนวนเงินในการผิมนัดชำระหนี้แตกต่างกัน โดยคริวเรือจะมีจำนวนเงินที่ผิมนัดชำระหนี้เฉลี่ย 41,539.72 บาท มีค่าสูงสุด 900,000 บาท ค่าต่ำสุด 2,000 บาท ส่วนระยะเวลาที่ล่าช้าในการชำระหนี้ มีค่า Significance ที่คำนวณได้เท่ากับ 0.000 ซึ่งมี

ค่าน้อยกว่าค่านัยสำคัญทางสถิติ 0.05 จึงปฏิเสธสมมติฐานหลัก นั่นคือ ระยะเวลาที่ล่าช้าในการชำระหนี้แตกต่างกัน โดยครัวเรือนจะมีระยะเวลาที่ล่าช้าในการชำระหนี้เฉลี่ย 83.54 วัน (ประมาณ 2 เดือน 23 วัน) มีค่าสูงสุด 600 วัน(ประมาณ 1 ปี 7 เดือน) ค่าต่ำสุด 3 วัน

ตาราง 1 การทดสอบการผิคนัดชำระหนี้ของครัวเรือนวัดโดยจำนวนเงินในการผิคนัดชำระหนี้ และระยะเวลาที่ล่าช้าในการชำระหนี้

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ค่าสูงสุด	ค่าต่ำสุด	t	Sig
จำนวนเงินในการผิคนัดชำระหนี้ (บาท)	41,539.72	82,140.632	900,000	2,000	10.114	0.000
ระยะเวลาที่ล่าช้าในการชำระหนี้ (วัน)	83.54	106.785	600	3	15.647	0.000

หมายเหตุ : ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการผิคนัดชำระหนี้

$$\text{NUM} = 11283.838 - 54768.4\text{OCC}_1^{**} - 35009.4\text{OCC}_2^{**} + 4.015\text{EXP}^{**} + 39237.127\text{FIN}_1^{**} + 440.742\text{TIME}^{**}$$

(0.576) (-3.544) (-2.028) (6.689) (5.248) (3.890)

$$R^2 = 0.296 \quad \text{Adjusted } R^2 = 0.287 \quad \text{F-statistic} = 33.079^{***} \quad \text{DW.} = 1.673$$

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อจำนวนเงินในการผิคนัดชำระหนี้ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 พบว่าตัวแปรอิสระที่เป็นอาชีพเกษตรกร อาชีพรับจ้าง มีความสัมพันธ์กับจำนวนเงินในการผิคนัดชำระหนี้ในทิศทางตรงกันข้าม ส่วนรายจ่ายของครัวเรือน แหล่งเงินกู้ที่เป็นสถาบันการเงิน และระยะเวลาที่ทำสัญญา มีความสัมพันธ์กับจำนวนเงินในการผิคนัดชำระหนี้ในทิศทางเดียวกัน

$$\text{DAY} = 203.891 + 38.013\text{OCC}_1^{**} - 0.002\text{EXP}^{**} - 151.120\text{FIN}_1^{**} - 120.596\text{FIN}_2^{**}$$

(5.438) (3.429) (-2.045) (-4.038) (-3.270)

$$R^2 = 0.087 \quad \text{Adjusted } R^2 = 0.078 \quad \text{F-statistic} = 9.458^{***} \quad \text{DW.} = 1.539$$

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อระยะเวลาที่ล่าช้าในการชำระหนี้ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 พบว่าตัวแปรอิสระที่เป็นอาชีพเกษตรกร มีความสัมพันธ์กับระยะเวลาที่ล่าช้าในการชำระหนี้ในทิศทางเดียวกัน ส่วนรายจ่ายของครัวเรือน แหล่งเงินกู้ที่เป็นสถาบันการเงิน และแหล่งเงินกู้ที่ไม่เป็นสถาบันการเงิน มีความสัมพันธ์กับระยะเวลาที่ล่าช้าในการชำระหนี้ในทิศทางตรงกันข้าม

การศึกษาทัศนคติต่อปัญหาการผิคนัดชำระหนี้ของครัวเรือน โดยมีระดับทัศนคติต่อปัญหาการผิคนัดชำระหนี้เรียงจากมากที่สุด (5) ไปน้อยที่สุด (1) จากตาราง 2 ผลการศึกษาพบว่า ครัวเรือนมีระดับทัศนคติต่อสภาพปัญหาที่เกิดจากครัวเรือนอยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาที่เกิดจากสถาบันการเงินอยู่ในระดับปานกลาง และปัญหาที่เกิดจากสภาพเศรษฐกิจ

อยู่ในระดับมาก ดังนั้นเมื่อมองในภาพรวมแล้วจะเห็นได้ว่า ครัวเรือนมีทัศนคติต่อปัญหาการผิคนัดชำระหนี้ในระดับมาก

ตาราง 2 คะแนนค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับทัศนคติต่อปัญหาการผิคนัดชำระหนี้

รายการ	ระดับทัศนคติ					\bar{X}	S.D.	ระดับทัศนคติ
	5	4	3	2	1			
ปัญหาที่เกิดจากครัวเรือน	176	534	962	282	46	3.256	0.838	ปานกลาง
1.ครัวเรือนมีรายจ่ายมากกว่ารายได้	18	202	163	9	8	3.53	0.711	มาก
2.ครัวเรือนขาดเงินทุนในการประกอบอาชีพ	48	145	181	18	8	3.52	0.838	มาก
3.ครัวเรือนขาดการส่งเสริมในการประกอบอาชีพ	9	32	259	91	9	2.85	0.683	ปานกลาง
4.ครัวเรือนขาดเอกสารสิทธิ์และที่ดินทำกิน	57	49	169	116	9	3.07	1.034	ปานกลาง
5.ครัวเรือนมีภาระที่ต้องเลี้ยงดูบุตรเพิ่มขึ้น	44	106	190	48	12	3.31	0.924	ปานกลาง
ปัญหาที่เกิดจากสถาบันการเงิน	119	195	1,171	460	55	2.932	0.774	ปานกลาง
6.สถาบันการเงินเพิ่มอัตราดอกเบี้ยสูงเกินไป	53	47	227	70	3	3.19	0.904	ปานกลาง
7.สถาบันการเงินในหัวงเงินในการกู้ยืม ไม่เหมาะสมต่อความต้องการ	4	61	249	80	6	2.94	0.671	ปานกลาง
8.เงื่อนไขในข้อสัญญาของสถาบันการเงินที่ทำให้การกู้ยืม ยุ่งยากจนเกินไป	51	33	232	74	10	3.10	0.932	ปานกลาง
9.สถาบันการเงินมีความล่าช้าในการทำสัญญา	3	38	288	64	7	2.92	0.590	ปานกลาง
10.การบริการของสถาบันการเงินไม่ทั่วถึง	8	16	175	172	29	2.51	0.772	ปานกลาง
ปัญหาที่เกิดจากสภาพเศรษฐกิจ	1,014	636	318	26	6	4.316	0.723	มาก
11.เกิดภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ	273	111	9	7	0	4.63	0.621	มากที่สุด
12.ต้นทุนในการผลิตสูงขึ้น	213	142	40	5	0	4.41	0.720	มาก
13.ประสบภาวะราคาผลผลิตตกต่ำ	306	77	13	1	3	4.71	0.616	มากที่สุด
14.การเปลี่ยนแปลงนโยบายทางด้านเศรษฐกิจของรัฐบาล	103	148	144	4	1	3.87	0.815	มาก
15.ต้นทุนในการขนส่งสูงขึ้น	119	158	112	9	2	3.96	0.844	มาก
รวมเฉลี่ย	1,309	1,365	2,451	768	107	3.50	0.778	มาก

สรุปและอภิปรายผล

จากสมมติฐานข้อที่ 1 ปรากฏว่าการผิคนัดชำระหนี้ของครัวเรือนในเรื่อง จำนวนเงินในการผิคนัดชำระหนี้ระยะเวลาที่ล่าช้าในการผิคนัดชำระหนี้แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากในปัจจุบันสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เช่น การประสบกับภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ ภัยทางการเมือง ภัยทางธรรมชาติ การเพิ่มขึ้นของ

ต้นทุนในการผลิต ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงนโยบายทางเศรษฐกิจของภาครัฐ เป็นต้น ส่งผลต่อการประกอบอาชีพของครัวเรือนในด้านเงินลงทุน การตลาด และการครองชีพของครัวเรือน จึงเป็นปัญหาเกี่ยวกับครัวเรือนที่กู้ยืมเงินจากสถาบันการเงิน เพราะรายจ่ายที่เพิ่มขึ้นทำให้เกิดความล่าช้าในการชำระหนี้ และจำนวนเงินในการชำระหนี้ก็เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ทำให้ภาครัฐต้องเข้ามาช่วยเหลือ และแก้ไขปัญหาดังกล่าว

จากสมมติฐานข้อที่ 2 เพศของหัวหน้าครัวเรือน อาชีพของหัวหน้าครัวเรือน สถานภาพของหัวหน้าครัวเรือน อัตราการพึ่งพิงประชากร รายได้ของครัวเรือน รายจ่ายของครัวเรือน แหล่งเงินกู้ และระยะเวลาที่ทำสัญญา เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการคิดชำระหนี้ของครัวเรือน กล่าวคือ อาชีพเกษตรกร เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อจำนวนเงินในการคิดชำระหนี้ของครัวเรือน ทั้งนี้เนื่องจาก ในปัจจุบันมีการประกอบอาชีพเกษตรกรเพิ่มมากขึ้น ทำให้ปริมาณผลผลิตมากขึ้น เกิดการแข่งขันในด้านตลาด ด้านคุณภาพ และด้านราคา ส่งผลให้ครัวเรือนที่ประกอบอาชีพเกษตรกร/ประมงที่มีต้นทุนในการผลิตน้อย ต้องหันไปพึ่งพิงสถาบันการเงิน และแหล่งเงินทุนอื่น ๆ ทำให้กระทบต่อรายจ่ายของครัวเรือน เพราะทำให้ครัวเรือนมีรายจ่ายเพิ่ม ความสามารถในการชำระหนี้ลดลง ดังนั้น จำนวนเงินในการคิดชำระหนี้ลดลง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรสิทธิ์ โนนานนท์ (2534) กล่าวคือ อาชีพมีความสัมพันธ์กับการค้างชำระหนี้เงินกู้เพื่อที่อยู่อาศัย อาชีพรับจ้าง เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อจำนวนเงินในการคิดชำระหนี้ของครัวเรือน ทั้งนี้เนื่องจาก อาชีพรับจ้าง/ค้าขาย เป็นอาชีพที่มีความเสี่ยงและไม่มั่นคงในเรื่องรายได้ เพราะในแต่ละวันอาชีพรับจ้าง/ค้าขายมีเป็นจำนวนมากขึ้น ทำให้เกิดการแข่งขันแย่งชิงลูกค้า ส่งผลให้รายได้ของครัวเรือนลดลง ดังนั้น จำนวนเงินในการคิดชำระหนี้เพิ่มขึ้น รายจ่ายของครัวเรือน เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อจำนวนเงินในการคิดชำระหนี้ของครัวเรือน ทั้งนี้เนื่องจาก ในปัจจุบันเกิดภาวะเศรษฐกิจซบเซา และค่าใช้จ่ายในการครองชีพสูงขึ้น ส่งผลต่อรายจ่ายของครัวเรือนเพิ่มขึ้น ดังนั้น ทำให้จำนวนเงินในการคิดชำระหนี้เพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิรัชยา พิรานนท์ (2537) กล่าวคือ รายจ่ายของครัวเรือนต่อเดือนมีความสัมพันธ์กับความต้องการสินเชื่อ แหล่งเงินกู้ที่เป็นสถาบันการเงิน เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อจำนวนเงินในการคิดชำระหนี้ของครัวเรือน ทั้งนี้เนื่องจาก ในปัจจุบันครัวเรือนมีการกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินเป็นจำนวนมาก แต่ครัวเรือนบางรายมีจำนวนเงินในการคิดชำระหนี้มาก ดังนั้น ทำให้สถาบันการเงินเกิดความเสี่ยงในการให้เงินกู้ยืมเงินมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐริยา เกียรติไพบูลย์ (2541) กล่าวคือ แหล่งเงินกู้มีความสัมพันธ์ต่อการกู้เงินจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และระยะเวลาที่ทำสัญญา เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อจำนวนเงินในการคิดชำระหนี้ของครัวเรือน ทั้งนี้เนื่องจาก ครัวเรือนจะมีความคิดส่วนตัวว่า ถ้าระยะเวลาในการทำสัญญามีจำนวนหลายเดือนจะสะดวกในการผ่อนชำระหนี้ แต่กลับทำให้ครัวเรือนมีการผิดในการชำระหนี้คืน เมื่อครัวเรือนมีการคิดชำระหนี้ติดต่อกันหลาย ๆ เดือน เป็นสาเหตุที่ทำให้จำนวนเงินในการคิดชำระหนี้เพิ่มขึ้น ดังนั้น ระยะเวลาที่ทำสัญญามีระยะยาวนานส่งผลให้จำนวนเงินในการคิดชำระหนี้มากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิเชต ศรีสืบ(2534) กล่าวคือ ระยะเวลาที่ทำสัญญามีความสัมพันธ์ในการเกิดหนี้เสียประเภทมีกำหนดระยะเวลาใช้คืน

ส่วนอาชีพเกษตรกร เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อระยะเวลาที่ล่าช้าในการคิดชำระหนี้ของครัวเรือน ทั้งนี้เนื่องจาก การประกอบอาชีพเกษตรกร เป็นอาชีพที่มีรายได้ไม่แน่นอน เพราะในการประกอบอาชีพเกษตรกร จะต้องขึ้นอยู่กับสภาพอากาศ แต่ถ้าสภาพอากาศไม่เอื้ออำนวยต่อการประกอบอาชีพ ส่งผลให้ครัวเรือนมีรายได้ไม่เพียงพอต่อรายจ่าย ดังนั้น รายจ่ายที่เพิ่มขึ้นส่งผลต่อระยะเวลาที่ล่าช้าในการชำระหนี้เพิ่มขึ้น รายจ่ายของครัวเรือน เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อระยะเวลาที่ล่าช้าในการคิดชำระหนี้ของครัวเรือน ทั้งนี้เนื่องจาก ในปัจจุบันสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เช่น ระดับราคาสินค้าเพิ่มสูงขึ้น ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงนโยบายทางด้านเศรษฐกิจของรัฐบาล ซึ่งมีผลกระทบโดยตรงต่อรายจ่ายของครัวเรือน ทำให้รายจ่ายของครัวเรือนเพิ่มขึ้น ความสามารถในการชำระหนี้ลดลง ส่งผลให้ความล่าช้าในการชำระหนี้เพิ่มขึ้น ดังนั้น เมื่อรายจ่ายของครัวเรือนเพิ่มขึ้นส่งผลต่อระยะเวลา

ที่ล่าช้าในการชำระหนี้เพิ่มขึ้น แหล่งเงินกู้ที่เป็นสถาบันการเงิน เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อระยะเวลาที่ล่าช้าในการผิ
ชำระหนี้ของครัวเรือน ทั้งนี้เนื่องจาก แหล่งเงินกู้ที่เป็นสถาบันการเงินมีข้อกำหนดตามข้อสัญญาที่ได้ตกลงกันไว้อย่าง
เคร่งครัด โดยไม่มีความยืดหยุ่น และข้อผ่อนปรนใด ๆ เมื่อครัวเรือนขาดรายได้ชั่วคราว จึงทำให้ความสามารถในการ
ชำระหนี้ลดลง ดังนั้น ส่งผลให้ระยะเวลาที่ล่าช้าในการชำระหนี้เพิ่มขึ้น และแหล่งเงินกู้ที่ไม่เป็นสถาบันการเงิน เป็น
ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อระยะเวลาที่ล่าช้าในการผิชำระหนี้ของครัวเรือน เนื่องจาก ในปัจจุบันแหล่งเงินกู้ที่ไม่เป็นสถาบัน
การเงินมีเป็นจำนวนมาก มีอัตราดอกเบี้ยต่ำ และข้อสัญญาไม่ยุ่งยาก จึงทำให้ครัวเรือนมีความต้องการ และความสนใจใน
การกู้ยืมเงินจากแหล่งเงินกู้ที่ไม่เป็นสถาบันการเงินเพิ่มขึ้น แต่ด้วยอัตราดอกเบี้ยต่ำ และข้อสัญญาไม่ยุ่งยาก ส่งผลให้
ครัวเรือนขาดความละเอียด ขาดความรับผิดชอบ และขาดการตรงต่อเวลาในการชำระหนี้ ดังนั้น จำทำให้ครัวเรือนมี
ระยะเวลาที่ล่าช้าในการผิชำระหนี้เพิ่มขึ้น

จากสมมติฐานข้อที่ 3 ปรากฏว่า ครัวเรือนมีระดับทัศนคติต่อสภาพปัญหาที่เกิดจากครัวเรือน อยู่ในระดับปาน
กลาง ทั้งนี้เนื่องจาก ครัวเรือนมีการประหยัดมากขึ้น รู้จักเก็บออม และการประกอบอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่
ครัวเรือน ทำให้ครัวเรือนมีการปรับตัวตามสภาพปัญหาได้อย่างรวดเร็ว ดังนั้น จึงลดปัญหาการผิชำระหนี้ ระดับ
ทัศนคติต่อสภาพปัญหาที่เกิดจากสถาบันการเงินอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจาก ครัวเรือนมีความเข้าใจในเรื่องของ
เหตุผล และข้อสัญญาที่ต้องทำการกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินเป็นอย่างดี จึงยากที่จะเป็นปัญหาการผิชำระหนี้ และมี
ระดับทัศนคติต่อสภาพปัญหาที่เกิดจากสภาพเศรษฐกิจอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากในปัจจุบันสภาพแวดล้อมทาง
เศรษฐกิจมีการเปลี่ยนแปลง เช่น การประสพภาวะราคาผลผลิตตกต่ำ การเพิ่มขึ้นของต้นทุนในการผลิต ตลอดจนการ
เปลี่ยนแปลงนโยบายทางด้านเศรษฐกิจของภาครัฐ ส่งผลให้ครัวเรือนมีรายได้ลดลง และเกิดเป็นปัญหาการผิชำระหนี้

ข้อเสนอแนะ

1. ครัวเรือน จากผลการศึกษาจะเห็นว่า อาชีพ รายได้ รายจ่าย แหล่งเงินกู้ ระยะเวลาที่ทำสัญญา เป็นปัจจัยที่มี
อิทธิพลต่อการผิชำระหนี้ ดังนั้นครัวเรือนควรปรับปรุง หรือเปลี่ยนแปลงการใช้จ่ายในครัวเรือน และส่งเสริมให้
สมาชิกในครัวเรือนรู้จักออมและประหยัดมากขึ้น นอกจากนี้ควรพิจารณาการกู้ยืมจากแหล่งเงินกู้ที่เป็นสถาบันการเงินและ
สัญญาของการกู้ยืม เพื่อที่จะลดปัญหาที่เกิดจากการผิชำระหนี้ของครัวเรือนได้

2. สถาบันการเงินและหน่วยงานของรัฐ จากผลการศึกษาจะเห็นว่า อาชีพ รายได้ รายจ่าย แหล่งเงินกู้และ
ระยะเวลาที่ทำสัญญา เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการผิชำระหนี้ ดังนั้นสถาบันการเงินและหน่วยงานของรัฐควรกำหนด
นโยบายและมาตรการในการแก้ไขปัญหา เช่น การปรับโครงสร้างหนี้ที่ประสพปัญหา และปรับกลไกการปล่อยสินเชื่อของ
สถาบันการเงินให้มีประสิทธิภาพมากกว่านี้ เพื่อจะได้ลดปัญหาที่เกิดจากการผิชำระหนี้ของครัวเรือนได้

เอกสารอ้างอิง

- จิรัชยา พิรานนท์. (2537). การวิเคราะห์แหล่งเงินทุนเพื่อการศึกษาสำหรับนิสิต : กรณีศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
วิทยานิพนธ์ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ฉวีริยา เกียรติไพบูลย์. (2541). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการกู้ยืมเงินจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร :
ศึกษาเฉพาะกรณีเกษตรกรที่เป็นลูกค้านาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาสองพี่น้อง จังหวัด
สุพรรณบุรี. ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- พิเชต ศรีสืบ. (2534). ปัจจัยที่ทำให้เกิดหนี้เสียเงินกู้ประเภทมีกำหนดระยะเวลาใช้คืน. วิทยานิพนธ์
ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

วรสิทธิ์ โนนานนท์. (2534). ปัจจัยที่ทำให้เกิดการค้างชำระหนี้เงินกู้เพื่อที่อยู่อาศัยของธนาคาร
แห่งหนึ่งในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.